

Mor Moisès Broggi, metge humanista

Moisès Broggi, a primer terme, acompanyat d'Heribert Barrera, en una imatge d'arxiu. Dues personalitats traspassades l'any passat ■ FRANCESC MELCION / ARXIU

Un home savi

HUMANISME • Va ser un gran exemple de la dimensió més noble de la medicina de Catalunya **COMPROMÍS** • Home de conviccions democràtiques, víctima de la brutalitat franquista, es va mantenir fidel al país **LLIÇÓ** • Era un exemple de resistència a l'adversitat

Lluís Martínez Martínez
BARCELONA

El doctor Moisès Broggi Vallès (1908-2012) va ser el digne representant de la dimensió més noble de la medicina catalana. Científic, gran cirurgià que va importar en plena postguerra tècniques inèdites, humanista, pensador, demòcrata i independentista, home profundament enamorat del seu país... Els que el van conèixer saben que tots aquests adjectius queden curts.

Són molts els que el consideraven un home savi. Un savi renaixentista, amb interessos en totes les àrees del coneixement humà. Ell preferia declarar-se una persona tolerant. "És molt important –afirmava– pensar que els altres poden tenir raó."

Posseïa un esperit positiu, però realista. Mai no es va deixar vèncer per les adversitats. Va tenir l'oportunitat de demostrar aquest esperit

durant la cruel Guerra Civil, en la qual va participar com a cirurgià de les Brigades Internacionals, i en la postguerra, quan va ser injustament expulsat de l'hospital Clínic i de tota institució pública.

L'experiència d'altres reforçava la seva presència d'ànim. En la postguerra va tractar un jueu fugitiu d'un camp de concentració nazi. Aquell home li va dir: "Només està perdut qui es creu perdut, i això no ens ho hem de creure mai." "Sentir allò –rememorava el doctor Broggi– va ser un gran consol i una gran lliçó".

El doctor Broggi va explicar totes les seves vivències en unes excel·lents memòries en dos volums publicades per Edicions 62: *Memòries d'un cirurgià* i *Anys de plenitud*. El primer llibre, molt expositiu, conté pàgines apassionants sobre la seva etapa de formació, la seva participació en la guerra i els primers anys de la dictadura.

El segon volum és més reflexiu, més analític de les relacions humanes, potser amb un punt de pessimisme, com ell mateix reconeixia, i per això en demanava disculpes.

Considerava les guerres, totes les guerres, com "una gran animada". Per això va ser membre fundador de l'Associació Internacional de Metges per a la Prevenció de la Guerra Nuclear (premi Nobel de la Pau el 1985).

Home de conviccions demòcrates i liberal, era més partidari de la república que de la monarquia. El seu músic favorit era Bach. Coneixia a fons els clàssics. Entre els seus predilectes hi havia Cervantes, Homer, Tolstoi, Goethe i, sobretot, Shakespeare. Considerava que el coneixement de la literatura és fonamental per a la formació humana.

El doctor Broggi estava molt interessat per la filosofia, també per la d'origen oriental, en què el va introduir el professor Mascaró. Els seus

“Si el malalt té confiança en el metge, té molt de guanyat”

“Com més gran et fas, més de pressa passa el temps”

“El món material no explica tot el funcionament de la vida”

“Amb la felicitat passa com amb la salut: la veus quan l'has perdut”

dos personatges històrics favorits eren Jesucrist i Buda.

Tot i ser un home de ciència i una persona acostumada a tractar amb cossos, el doctor Broggi tenia el convenciment que la matèria no ho era tot, i que hi havia una part espiritual, una espurna divina, en tots nosaltres. Era creient. Pensava que sense Déu res no té sentit.

En totes les conversacions amb els periodistes, el doctor Broggi repetia una idea: "Jo he tingut molta sort a la vida." Una idea sorprenent en un professional a qui la guerra i els anys més foscos de la dictadura franquista van amenaçar de prendre-li la vida professional, personal i familiar. Però ell es refermava en la seva opinió explicant que sempre hi havia algú que l'ajudava a sortir-se'n. Com si algú, potser un àngel de la guarda, vetllés per ell, s'atrevia a expressar.

Sort, formació i modèstia

Aquesta confiança en la bona sort s'ha d'entendre com un gest de modèstia. Tret que vulguem qualificar de bona sort una formació excel·lent, una gran dedicació professional i un esperit innovador que el va portar a salvar moltes vides –mai no les va comptar– durant la guerra i després, fins als 85 anys, quan va deixar d'operar.

Moisès Broggi va néixer a Barcelona l'any 1908. No va arribar als estudis de medicina per cap interès especial. Hauria triat farmàcia, però un germà gran ja havia agafat